

5. Vzděláváním ze slumu



ANOTACE:

Během této lekce budeme společně hledat souvislosti mezi vzděláním a chudobou. Podíváme se na to, jak si představujeme kvalitní život a přiblížíme si nástroj, kterým toho lze dosáhnout. Totiž vzdělání. Hlavní část programu se zabývá podmínkami pro vzdělávání v Bangladéši jakožto zástupci zemí takzvaného třetího světa. Porovnáme vzájemné podmínky pro vzdělávání a podíváme se na to, zda a jak se může vzdělání stát nástrojem proti chudobě.

CÍLE:

- Žáci a žákyně porozumí vztahu mezi vzděláním a chudobou.
- Žáci a žákyně znají alespoň dva způsoby, jak mohou přispět ke snížení chudoby ve světě.

DOBA TRVÁNÍ LEKCE:

45 minut

ZAŘAZENÍ DO RVP:

Člověk a příroda, Člověk a společnost, Člověk a svět práce, Ekologie a životní prostředí

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova

1 KONEC CHUDOBY



3 ZDRAVÍ A KVALITNÍ ŽIVOT



4 KVALITNÍ VZDĚLÁNÍ



5.1 Můj život v budoucnu

10 min

POMŮCKY: pracovní list, tužky



Na začátku programu dostanou žáci pracovní list „Já ve třiceti“. Vyplnění pracovního listu je přivede k tématu lekce a navede jejich myšlení na téma kvalitního života.

Po vyplnění pracovního listu si jej žáci nechají u sebe. Není třeba, aby proběhlo sdílení.

5.2 Život v Bangladéši

50 min

POMŮCKY: přílohy 2a, 2b, 2c, 2d, 2e, papíry, tužky, kostky, projektor



SLOVNÍČEK

SLUM: Je chudinská čtvrť z improvizovaných a obvykle nelegálně postavených chatrčí. Domy bývají bez oken, střechy i stěny jsou chatrné a jsou nebezpečné. Nedostatek vody a velmi špatné hygienické podmínky umožňují rychlé šíření nemocí. Slumy se nacházejí hlavně na předměstích velkoměst v rozvojových zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky.



Promítneme prezentaci 2a: Čalantika, ve které je několik fotografií a informací z Čalantiky v Bangladéši.

Podíváme se nyní do Bangladéše. Konkrétněji do Čalantiky. Jedná se o slum, kde žijí různé rodiny, je zde škola i zdravotní péče pro žáky této školy.

Pokračujeme tím, že si zahrajeme hru inspirovanou životem v Bangladéši. Stanete se nyní na chvíli dítětem z Čalantiky. Vaším úkolem je zajistit mu kvalitní život a opustit tak slum. Ve skupinách budete obcházet postupně karty s otázkami a volbami, vždy zvolíte jednu možnost, která vás odkáže dál. Tímto způsobem projdete celý příběh. Pokud budete činit správná rozhodnutí a budete mít štěstí, můžete si zajistit kvalitní život a zvítězit.

Všichni začínáte v bodě D – Domov (toto první rozcestí promítneme z projektoru. Doporučujeme také promítnout pravidla). Během života budete mít možnost získat nějaké předměty, finance či o něco přijdete. Abyste si mohli vše zapisovat, budete potřebovat papír a tužku.

Příklad toho, jak vypadají karty:

R – Rozcestí

Na rozcestí sedí muž a žebra o trochu jídla.

a) Dám mu miskou rýže a zeptám se ho na cestu do školy.

— Muž ti poděkoval, s chutí snědl rýži a poslal tě na S.

b) Dám mu miskou rýže a zeptám se ho na práci.

— Muž poděkoval, s chutí rýži snědl a poslal tě na V.

c) Sednu si k němu a budu žebrať s ním.

— Muž si myslel, že mu chceš zabrat místo. Vytáhl hůl a zbil tě. Jdi na L.

d) Jdu raději zase domů.

— Běž na D.

Na hru máme 35 minut (10 minut si necháme na reflexi hry). Její ukončení může tedy vypadat různě. Jedna možnost je, že necháme skupiny pracovat po vymezený čas bez ohledu na to, kolik skupin úkol stihne dokončit. Další možnost je, že hru ukončíme po první úspěšné dvojici. Doporučujeme ovšem nechat na hru dostatek času, a pokud budou nějaké skupiny hotové, dát jim příběhy reálných dětí z Bangladéše. Tyto příběhy si mohou skupiny přečíst a porovnat tamní praxi s tím, jak funguje vzdělávání u nás v ČR.

Reflexe hry probíhá v diskusi se skupinami. Reflexi zahájíme rychlým vyventilováním emocí ze hry. Například otázkou – Jaký pocit máte z této hry? Co se vám nyní, po hře, honí hlavou? Následně se společně snažíme pojmenovat, co je klíčové pro zajištění kvalitního života ve slumech v Bangladéši. (Platí to ovšem nejen pro Bangladéš. Stejně tak bychom mohli mluvit i o evropských zemích.) Diskusi směřujeme k uvědomění, že hlavním klíčem ke zvýšení standardu života je vzdělání. Následně do toho vstupují i další faktory, jako je pohlaví dítěte, přítomnost obou rodičů, počet sourozenců a podobně.

5.3 Srovnání podmínek

 15 min

POMŮCKY: papír, tužky, seznam ze začátku programu



Vrátíme se nyní k seznamu ze začátku programu a podíváme se na to, co jsme si napsali, že nám pomůže v dosažení našich cílů. Pojmenujeme společně to, co je shodné pro dosahování našich cílů a cílů dětí z Bangladéše. Seznam napíšeme na tabuli.

Následně rozdělíme žáky do skupin, ve kterých mají k jednotlivým položkám seznamu pojmenovat bariéry, se kterými se mohou potkat.

Příklad:

Co je třeba	Bariéry v Bangladéši	Bariéry v ČR
Vzdělání	Nedostatek financí Nedostatečná podpora rodiny	Nedostatek financí Nechuť ke studiu Nemám potřebné technické vybavení
Podpora rodiny	Rada starších rozhoduje Dívky jsou mnohdy prodávány Volbu musí schválit obě rodiny	Málo příležitostí Jiné zájmy
Dobře placená práce	Nedostatek pracovních příležitostí Nedostatečná kvalifikace Nerovné platové ohodnocení Nedostatek důstojné práce	Nemám známé Nemám potřebné vzdělání Nemám jazykové schopnosti

Při sepisování bariér v ČR nabádáme žáky, aby přemýšleli i nad bariérami sociálně slabých.

5.4 Jak mohu pomoci?

 15 min

POMŮCKY: zařízení s internetem (notebook, počítač, telefon...), tužky, papíry



V závěru programu vytvoříme rejstřík možností, jaké máme ke zmírnění chudoby a podpoře vzdělání ve světě. Opřeme se o seznam bariér a necháme žáky vyhledat na internetu, jaká řešení na místní či světové úrovni existují (pokud nemají dostatek zkušeností s vyhledáváním informací na internetu, můžeme jim dát doporučený seznam stránek nadnárodních organizací, jako je Adra, Člověk v tísni, Český červený kříž, OSN, Unicef, či odkaz na diplomovou práci zabývající se vzděláváním v rozvojových zemích). Žáci návrhy zaznamenávají a přidělují jim body 1–10 v oblasti efektivnosti, důvěryhodnosti a vhodnosti pro ně. Návrhy můžeme rozdělit podle toho, co je aplikovatelné na světové úrovni a co mohou udělat pro znevýhodněné v České republice.

Příklady:

- Finanční podpora projektů, organizací, jednotlivců (například pokud je ve třídě znevýhodněný žák, ostatní se mohou složit na jeho lístek do kina, školu v přírodě apod.)
- Sdílení pomůcek (v rámci školy, pokud má někdo např. více úhloměřů či kalkulaček, může být ve škole zřízený sharepoint)
- Příspěvky na elektroniku (počítače do škol)
- Adopce na dálku
- Vzájemný respekt
- Sběr pomůcek pro sociálně znevýhodněné

Na konci programu pak za třídu pojmenujeme jeden krok, který podnikneme pro boj s chudobou ve vztahu k vzdělávání. Společně k němu naplánujeme potřebné kroky a termíny, do kdy tyto kroky mají být splněny, a kdo je za jejich splnění zodpovědný. Jednotlivé úkoly si mohou rozdělit menší skupinky žáků.

Seznam příloh

- příloha 1: Já ve třiceti letech
- příloha 2a: Čalantika
- příloha 2b: Soupis pravidel a karet
- příloha 2c: Prezentace Cesta ze slumu
- příloha 2d: Karty ke hře Cesta ze slumu
- příloha 2e: Skutečné příběhy ze slumu

Použité zdroje a užitečné odkazy

ADRA, o.p.s, Fotograf bez talentu. My, děti slumu. Praha: ADRA. 2017.

Křivohlavá, Aneta. Role České republiky v podpoře vzdělávání v rozvojových zemích. [online]. 2010. Magisterská diplomová práce, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta Ústav pedagogických věd Studijní obor Pedagogika. [cit. 5. 10. 2021]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/e42hi/Diplomka.pdf>

Metodické materiály [online]. Na Zemi [cit. 5. 10. 2021].

Dostupné z: <https://www.nazemi.cz/cs/metodicke-materialy>

My, děti slumu [online]. Fotograf bez talentu [cit. 5. 10. 2021].

Dostupné z: <http://www.beztalentu.cz/projekty/deti-slumu/>

Banglakids [online]. ADRA [cit. 5. 10. 2021]. Dostupné z: www.banglakids.cz

Čalantika [online]. ADRA [cit. 5. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.calantika.cz/>

Pro obrázkové přílohy byly použity volně dostupné internetové databáze a archiv organizace ADRA.



Projekt byl podpořen z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí v Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.



Já ve třiceti letech

Přesuneme se spolu v čase. Představte si, že je vám 30 let a můžete o sobě říct, že vedete kvalitní život. Zodpovězte následující otázky:

- Kde bydlíte? (vlastní byt, rodinný dům, podnájem, spolubydlení, u rodičů...)



- Odkud berete peníze? (jste zaměstnanec, majitel firmy, rentiér, půjčky...)



- Co vlastníte? (zařízené bydlení, auto, chalupu, bazén, zahradu...)



- Jak často trávíte svůj čas mimo domov? (návštěvy divadel, koncertů, restaurací, výstav...)



- Jak vypadá vaše rodina a jaké máte vztahy? (máte zvířata, děti, partnera...)



- Kam jezdíte na dovolenou?



- Máte dostatek času na koníčky a zájmy?



- Můžete si kdykoli koupit cokoli chcete?



Vítejte ve slumu



Bangladéš v datech



Hlavní město: Dháka

Rozloha: 147 570 km² (ČR 78 871 km²)

Počet obyvatel: 164 082 818

Jazyk: bengálština (úřední), angličtina

Náboženství: muslimové (83%), hinduisté (16%)

Bangladéš - země náctiletých

- ✓ 8. nejdnatější země světa
- ✓ v hlavním městě Dháka žije přes 15 milionů lidí a je nejrychleji rostoucím městem světa (1100 lidí/km²)
- ✓ třetina bangladéské populace je mladší čtrnácti let, jen 13 % se dožije 55 a více let
- ✓ zákonem je dětská práce zakázána, přesto většina pracuje
- ✓ legálně smějí děti pracovat od 15 let a to 6 dní v týdnu až 12 hodin



Miliarda lidí světa žije ve slumu

- ✓ Slum je označení pro městské chudinské čtvrti, charakteristickými chatrnými obyvateli (často jen ze dřeva a plechu), extrémní hustotou zařídění, minimální infrastrukturou a nedostupnými veřejnými službami jako je kanalizace, nezávadná voda, elektřina a bezpečnost.
- ✓ v Bangladéši žije ve slumech až 10 milionů lidí (tzn celá ČR)
- ✓ největší slumy se v Bangladéši nachází v Dháce



Bangladéš

গণপ্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ



Čalantika



- ✓ Čalantika je vzdělávací centrum ve stejnojmenném slumu v bangladéské Dháce
- ✓ centrum bylo zřízeno v roce 2013 humanitární organizací ADRA za podpory českých dárců
- ✓ v roce 2021 centrum navštěvuje 80 dětí v rozmezí 1. až 5. ročníku



Hra Cesta ze slumu

Místa:

- D – domov
- B – brigáda
- C – cíl
- A – adopce na dálku
- L – lékař
- R – rozcestí
- S – škola
- T – továrna
- V – vývěska
- Z – žebračkový plácek

Pravidla:

- Začíná se doma.
- Pokud otočením varianty dostaneš úkol, jsi povinen ho splnit.
- Nejsi-li nikam poslán, můžeš jít kamkoliv, kde jsi již byl (včetně místa, kde stojíš) a otočit jinou variantu.
- Adopci na dálku můžeš získat jen jednou za hru.
- Všechny kroky a věci, které získáš nebo ztratíš, si můžeš zaznamenávat na papír.
- Vyhrává ten, kdo si zajistí kvalitní život a může opustit slum.

Pomůcky:

- papír a tužka pro každou skupinu
- šestihranná kostka, ideálně pro každou skupinu
- vytištěné a rozmístěné hrací karty
- pravidla a první karta promítnuté na zeď

Popis karet:

D – domov

Ano, toto jsi ty. Právě ses probudil doma, kde bydlíš s otcem, matkou a třemi sourozenci. Je na čase vyrazit do dalšího dne.

a) Raději zůstanu doma a ještě se prospím.

— Na to tě užije! Koukej si dát 10 dřepů, ať se probereš a alou ven.

b) Poprosím mamku o misku rýže na den.

— „Ráda ti ji připravím, ale zazpívej mi krátkou píseň, ať mi jde práce od ruky.“ Pak jdi na R.

c) Vyrazím ven

— Jdi na R.

B – brigáda

Rozhodl ses zkusit si přivydělat na brigádě. Tvé kroky zamíří:

a) Zkusím sběr a prodej recyklovatelného odpadu.

— Udělej 20 dřepů a připiš si 1 500 taka.

b) Vezmu brigádu v tesařské dílně.

— Udělej 30 dřepů a připiš si 2 500 taka.

c) Půjdu pracovat na pole.

— Udělej 25 dřepů a připiš si 3 000 taka.

- d) Vyrazím k vodě lovit ryby.
— Hod' si kostkou. Pokud padne liché číslo, ulovil jsi a připiš si ryby. Pokud sudé číslo, máš smůlu, dnes neberou.
- e) Zkusím raději něco vyžebrot.
— Pokračuj na Z.

C – cíl

Gratulujeme! Díky dostatečnému vzdělání a získání kvalifikované a dobře placené práce jsi schopen zajistit sebe i svou rodinu. Můžeš si sbalit své věci a OPUSTIT SLUM!

A – adopce na dálku

Vítej v registraci k adopci na dálku. Pokud budeš mít štěstí, může si tě vybrat zahraniční adoptivní rodič, který tě bude podporovat ve tvém studiu. Hod' si kostkou.

- a) Padla ti čísla 1 nebo 6.
— Měl jsi štěstí. Podařilo se ti získat adoptivního rodiče. Připiš si 28 000 taka.
- b) Padla ti čísla 2, 3, 4 nebo 5.
— Bohužel jsi zatím svého adoptivního rodiče nenašel.

L – lékař

Zdravotnické služby nejsou zadarmo. Co chceš udělat?

- a) Zaplatím mu 2 500 taka, máš-li je.
— Doktor částku přijal a vyléčil tě
- b) Dám mu miskou rýže, máš-li ji.
— Doktor si pochutnal, ale na vyléčení to nestačilo. Než zaplatíš doktorovi, všechny své výdělky sniž o polovinu.
- c) Dám mu ryby, máš-li je.
— Doktor ryby přijal a vyléčil tě.
- d) Nemám nic.
— Doktor tě nevléčil. Dokud mu nezaplatíš, všechny své výdělky sniž o polovinu.

R – rozcestí

Na rozcestí sedí muž a žebrot o trochu jídla.

- a) Dám mu miskou rýže a zeptám se ho na cestu do školy.
— Muž ti poděkoval, s chutí snědl rýži a poslal tě na S.
- b) Dám mu miskou rýže a zeptám se ho na práci.
— Muž poděkoval, s chutí rýži snědl a poslal tě na V.
- c) Sednu si k němu a budu žebrot s ním.
— Muž si myslel, že mu chceš zabrat místo. Vytáhl hůl a zbil tě. Jdi na L.
- d) Jdu raději zase domů.
— Běž na D.

S – škola

Vítej ve školní budově. Na tomto místě můžeš získat potřebné vzdělání za 31 000 taka.

- a) Zaplatím školné (pouze máš-li dostatek peněz).
— Gratulujeme. Získal jsi VZDĚLÁNÍ.
- b) Na školné nemám peníze, zkusím brigádu.
— Pokračuj na B.
- c) Na školné nemám peníze, zkusím továrnu.
— Pokračuj na T.
- d) Na školné nemám peníze, zkusím si sehnat adoptivního rodiče.
— Pokračuj na A.

T – továrna

Vítej v továrně. Nastoupil jsi zde jako dělník. Budeš tu tedy pracovat 6 dní v týdnu 14 hodin denně. Dostaneš zaplacenou 8 000 taka. Tato částka ti zaručí, že budeš mít na nájem a jednu misku ryže denně. Bohužel další výdaje se ti nepodaří uhradit.

- a) Půjdu si tedy přivydělat na brigádu.
— Pokračuj na B.
- b) Pokusím se sehnat lépe placenou práci.
— Pokračuj na V.

V – vývěska

Pokud si chceš sehnat práci, jsi tu správně. Stačí si na vývěsce vybrat.

- a) Nemáš-li VZDĚLÁNÍ, můžeš zkusit nekvalifikovanou práci dělníka.
— Pokračuj na T.
- b) Máš-li VZDĚLÁNÍ, můžeš zkusit práci manažera.
— Plat je velmi dobrý, ale chceš-li opustit slum, musíš si zaplatit rekvalifikační kurz.
- c) Máš-li VZDĚLÁNÍ a 6 000 taka, můžeš jít na rekvalifikační kurz.
— Díky rekvalifikačnímu kurzu máš vyšší plat. Zvládneš se postarat o svou rodinu a zbude ti na lepší život.
Pokračuj na C.

Z – žebráký plac

Místo, kde se nikdo nechce zdržovat moc dlouho. Občas tu má ale člověk štěstí a narazí na štedrého člověka. Hodí si kostkou.

- a) Padla 1 nebo 4.
— Máš štěstí, podařilo se ti vyžebrať 1 000 taka.
- b) Padla 2 nebo 6.
— Potkal jsi zde ředitele školy, ten ti doporučil zkusit si najít adoptivního rodiče. Pokračuj na A.
- c) Padla 3 nebo 5.
— Zabral jsi místo stálému žebřákovi. Ten tě zbil. Pokračuj na L.

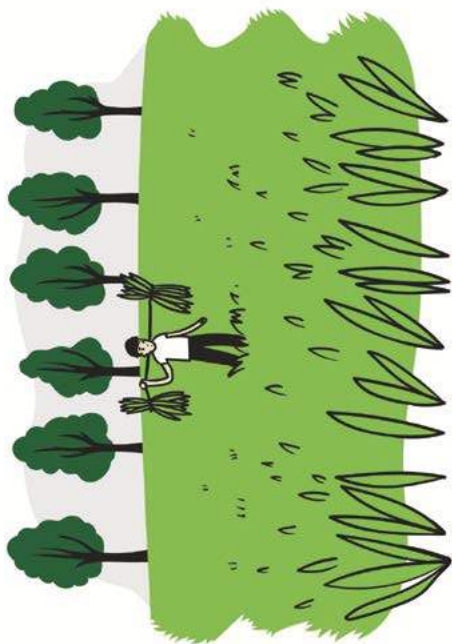
Cesta ze slumu



Pravidla hry

- Začíná se doma.
- Pokud otočením varianty dostaneš úkol, jsi povinen ho splnit.
- Nejsi-li nikam poslán, můžeš jít kamkoliv (včetně místa, kde stojíš), kde jsi již byl a otočit jinou variantu.
- Adopci na dálku můžeš získat jen jednou za hru.
- Všechny kroky a věci, které získáš nebo ztratíš, si můžeš zaznamenávat na papír.
- Vyhrává ten, kdo si zajistí kvalitní život a může opustit slum.

B - BRIGÁDA



Rozhodl ses zkusit si přivydělat na brigádě. Tvé kroky zamíří:

a) Zkusím sběr a prodej recyklovatelného odpadu.

b) Zkusím sběr a prodej recyklovatelného odpadu.

c) Půjdu pracovat na pole.

d) Vyrazím k vodě lovit ryby.

e) Zkusím raději něco vyžebrať.

D - DOMOV



Ano, toto jsi ty. Právě ses probudil doma, kde bydlíš s otcem, matkou a třemi sourozenci. Je na čase vyrazit do dalšího dne.

a) Raději zůstanu doma a ještě se prospím.

b) Poprosím mamku o misku rýže na den.

c) Vyrazím ven.

a) Udělej
20 dřepů
(každý) a
připiš si
1 500
taka.

b) Udělej
30 dřepů
(každý) a
připiš si
2 500
taka.

c) Udělej
25 dřepů
a připiš si
3 000
taka.

d) Hod si kost-
kou. Pokud
padne liché
číslo, ulovil jsi
a připiš si
ryby. Pokud
sudé číslo,
máš smůlu,
dnes neberou.

e) Pokra-
čuj na Z.

a) Na to tě užije!
Koukej si dát 10
dřepů, ať se pro-
bereš a alou ven.

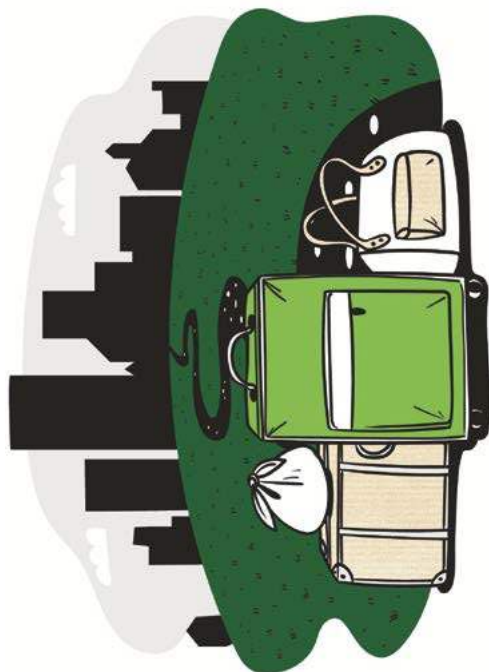
b) Ráda ti ji při-
praví, ale zaspívej
jí krátkou píseň,
ať jí jde práce od
ruky. Pak jdi na R.

c) Jdi na R.

B - BRIGÁDA

D - DOMOV

C - CÍL



Gratulujeme! Díky dostatečnému vzdělání a získání kvalifikované a dobře placené práce jsi schopen zajistit sebe i svou rodinu.

A - ADOPCE NA DÁLKU



Vítej v registraci k adopci na dálku. Pokud budeš mít štěstí, může si tě vybrat zahraniční adoptivní rodič, který tě bude podporovat ve tvém studiu. Hod' si kostkou.

a) Padla ti čísla 1
nebo 6.

b) Padla ti čísla
2, 3, 4 nebo 5.

C – CÍL

Gratulujieme! Díky dostatečnému vzdělání a získání kvalifikované a dobře placené práce jsi schopen zajistit sebe i svou rodinu. Můžeš si sbalit své věci a **OPUSTIT SLUMI!**

A – ADOPCE NA DÁLKU

b) Bohužel jsi zatím svého adoptivního rodiče nenašel.

a) Měl jsi štěstí. Podarilo se ti získat adoptivního rodiče. Připíš si 28 000 taka.

R - ROZCESTÍ



Na rozcestí sedí muž a žebra o trochu jídla.

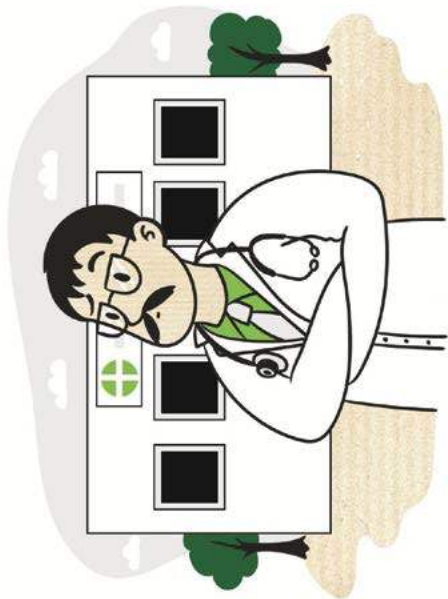
a) Dám mu misku rýže a zeptám se ho na cestu do školy.

b) Dám mu misku rýže a zeptám se ho na práci.

c) Sednu si k němu a budu žebrať s ním.

d) Jdu raději zase domů.

L - LÉKAŘ



Zdravotnické služby nejsou zadarmo. Co chceš udělat?

a) Zaplatím mu 2 500 taka, máš-li je.

b) Dám mu misku rýže, máš-li ji.

c) Dám mu ryby, máš-li je.

d) Nemám u sebe nic.

d) Doktor tě nevyléčil. Jsi stále zraněný a slabý. Dokud lékaři nezaplátíš, sniž své výdělky na polovinu.

c) Doktor ryby přijal a vyléčil tě.

b) Doktor si pochutnal, ale na vyléčení to nestačilo. Jsi stále zraněný a slabý. Dokud lékaři nezaplátíš, sniž své výdělky na polovinu.

a) Doktor částku přijal a vyléčil tě.

d) Běž na D.

c) Muž si myslel, že mu chceš zabrat místo. Vytáhl hůl a zbil tě. Jdi na L.

b) Muž podnikoval, s chutí rýži snědl a poslal tě na V.

a) Muž ti podnikoval, snědl rýži a poslal tě na S.

L – LÉKAŘ

R – ROZCESTÍ

T - TOVÁRNA



Vítej v továrně. Nastoupil jsi zde jako dělník. Budeš tu tedy pracovat 6 dní v týdnu 14 hodin denně. Dostaneš zaplacen 8 000 taka. Tato částka ti zaručí, že budeš mít na nájem a jednu misku rýže denně. Bohužel další výdaje se ti nepodaří uhradit.

a) Půjdu si tedy přivydělat na brigádu.

b) Pokusím se sehnat lépe placenou práci.

S - ŠKOLA



Vítej ve školní budově. Na tomto místě můžeš získat potřebné vzdělání za 31 000 taka.

a) Zaplatím školné (pouze máš-li dostatek peněz).

b) Na školné nemám peníze, zkusím brigádu.

c) Na školné nemám peníze, zkusím továrnu.

d) Na školné nemám peníze, zkusím si sehnat adoptivního rodiče na dálku.

d) Pokračuj na
A.

c) Pokračuj na
T.

b) Pokračuj na
B.

a) Gratuluje-
me. Získal jsi
VZDĚLÁNÍ.

b) Pokračuj na V.

a) Pokračuj na B.

S - ŠKOLA

T - TOVÁRNA

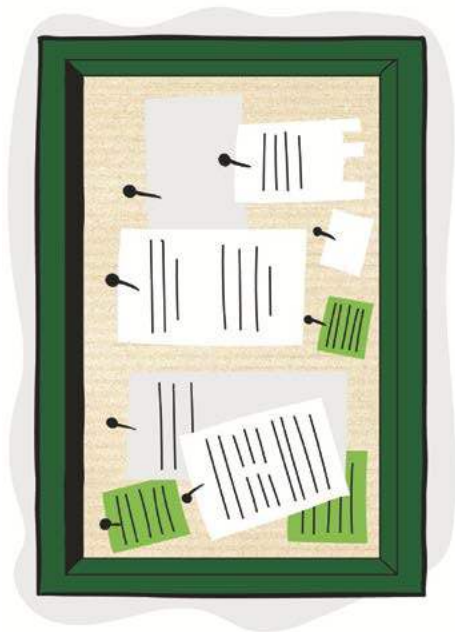
Z - ŽEBRÁČKÝ PLAC



Místo, kde se nikdo nechce zdržovat moc dlouho. Občas tu má ale člověk štěstí a naráží na štedrého člověka. Hodí si kostkou.

- a) Padla 1 nebo 4.
- b) Padla 2 nebo 6.
- c) Padla 3 nebo 5.

V - VÝVĚŠKA



Pokud si chceš sehnat práci, jsi tu správně. Stačí si na vývěšce vybrat.

- a) Nemáš-li VZDĚLÁNÍ, můžeš zkoušet práci ne-kvalifikovanou práci dělníka.
- b) Máš-li VZDĚLÁNÍ, můžeš zkusit práci ma-nážera.
- c) Máš-li VZDĚLÁNÍ a zbyly-li ti nějaké peníze, můžeš jít na rekvalifikač-ní kurz.

c) Díky rekvalifikačnímu kurzu máš vyšší plat. Zvládneš se postarat o svou rodinu a zbude ti na lepší život. Pokračuj na C.

b) Plat je velmi dobrý, ale chceš-li opustit slum, musíš si zaplatit rekvalifikační kurz.

a) Pokračuj na T.

c) Zabral jsi místo stálému žebrákovi. Ten tě zbil. Pokračuj na L.

b) Potkal jsi zde ředitele školy, ten ti doporučil zkusit si najít adoptivního rodiče na dálku. Pokračuj na A.

a) Máš štěstí, podařilo se ti vyžebrot 1 000 taků.

V - VYVĚŠKA

Z - ŽEBRÁČKÝ PLAC

Ronjon

Ronjon Soren je sirotek, který přišel v 5 letech o otce a v 7 letech o matku. Věří, stejně jako mnoho Bangladéšanů, že má svůj osud napsaný na čele. A jaký je jeho osud?

Na svého otce si již nepamatuje, když zemřel, byl ještě malý chlapec. Ví jen, že zemřel na nějakou horečnatou nemoc, která stála jeho rodinu všechny úspory. Péče o děti pak byla jen na matce, která se je snažila uživit. Rodině finančně pomohl sňatek dcery Sabiny, která navíc zůstala v domě matky, aby pomohla s povinnostmi a péčí o děti.

Jednoho dne ovšem Ronjonovu matku uštkl jedovatý had a ona zemřela. O Ronjona a jeho bratra Ukila se tak starala jejich sestra. Obyvatelům vesnice se ovšem nelíbilo, že nežije se svým mužem, a rada starších nakonec rozhodla, že se musí přestěhovat do vesnice a domu svého muže. Tak zůstali bratři na vše sami.

Ujala se jich jejich teta, a oni se tak dostali do kolotoče péče o krávy, úklidu chléva a kurníku, domácích prací, vaření a školy. „Někdy jsme měli ráno tolik práce, že jsme se ani nestihli najíst. Najedli jsme se až po škole.“

Po nějaké době se chlapců ujala opět jejich sestra Sabina. Vzala je do jejího nového domu, kde sice zastávali podobnou práci, ale pomáhal jim sestřin manžel. S novými hladovými krky ovšem rodina neměla dostatek prostředků a žila paskrovně.

Pomoc přišla ze školy, kam chlapci chodili. Jejich učitel se za ně přimluvil v internátní škole SAMS, kam oba nastoupili. Díky internátní škole měli chlapci nejen vzdělání, ale i základní zdravotní péči a potraviny.

Ronjonův velký sen je stát se slavným zpěvákem a pomáhat chudým. Rád by udělal něco pro to, aby už nebyly hádky, křik a potyčky.

Hasan

Hasan bydlí i se svými rodiči ve slumu v Dháce. Usadili se zde, když zde oba jeho rodiče našli práci uklízečů. Po několika měsících však na ně byl vyvinut tlak, aby zaplatili úplatek ve výši 60 000 taka (více než 17 000 Kč), pokud si chtějí práci udržet. Částku rovnající se ročnímu nájmu si nemohli dovolit zaplatit, a tak byli z práce propuštěni.

„Když jsem byl malý, doma nám někdo ukradl nové oblečení. Hodně mě to naštvalo, protože jsme neměli peníze na další. Až budu velký, pochytám všechny zloděje, aby nemohli už nic ukradnout.“ Sen stát se policistou by se mohl Hasanovi splnit, neboť na rozdíl od rodičů dostal šanci chodit do školy.

Kromě základních znalostí se zde naučil i základům společenského chování, jako je umění slušně pozdravit a poděkovat. Našel si zde dost kamarádů, se kterými tráví čas, pokud zrovna nepomáhá matce nanosit vodu, s přípravou jídla, hlídáním brášky či s jinými pracemi v domácnosti.

Po vzoru syna se i Hasanova matka začala vzdělávat a dochází na kurzy gramotnosti. „Jsme moc vděční za příležitost, kterou centrum naší rodině dává. Hasan získává vzdělání, léčbu a také kvalitnější stravu a já se nyní umím alespoň podepsat. Jsme za to moc vděční.“

Šubroto

Jeho snem je stát se inženýrem. Za tímto snem si jde velmi tvrdohlavě. Jako 13letý kluk pracoval v tesařské dílně 15 hodin denně 7 dní v týdnu a snil sen o studiu na 350 km vzdálené škole, kam ho ovšem matka nechtěla pustit.

Jeho plány na studium se začaly hroutit po rozchodu rodičů, kdy se museli s matkou přestěhovat a on ve svých 13 letech nastoupil do práce. Přišel nejen o možnost studia, ale také o své kamarády. „Bylo to nejsmutnější období mého života.“

Po tom, co dostal zprávu z bývalé školy, že se pro něj našel dárce, a tudíž i finanční prostředky na jeho studium, začal kout plán na útěk. A ten se mu podařilo zrealizovat. Cestoval vlaky, lodí, autobusem a pěšky, ale nakonec dorazil do vesnice ke svému strýci. A odtud se po prázdninách vydal zpět do školy. Od té doby o své matce ani sestře už neslyšel.

Bellal

On patří k dětem, které vyrůstají pouze s jedním z rodičů. Jeho otec zemřel, a tak žije se svými dvěma sestrami jen s matkou. Ta pracovala v textilní továrně, ale kvůli špatným hygienickým podmínkám ve slumu trpí kožními problémy a svrabem, kvůli kterým má deformované prsty na nohou. Musela práce v továrně zanechat, a jediným výdělečně činným členem rodiny je tak Jasmin, která vydělá 1 800 Kč za měsíc. Z toho jde 1 450 Kč na nájem.

Ve svých sedmi letech se snaží Bellal pomáhat rodině alespoň tím, že na ulici a v popelnicích vybírá nahnilou zeleninu a další jídlo a to pak nosí domů.

Jeho život se změnil ve chvíli, kdy dostal možnost navštěvovat centrum Čalantika, a odpoledne tak tráví přípravami do školy. Díky docházce do centra také dostane oběd, a uleví tak rodinnému rozpočtu. Navíc díky základům hygieny, které ve škole mají, může doma pomoci s tím, aby se kožní problémy, které má jeho matka, nešířily mezi další členy rodiny a okolí. Jeho rodina totiž sdílí koupelnu a toaletu s dalšími 16 lidmi.

„Až budu velký, budu doktorem a vyléčím nejen svoji maminku a sestru, ale i ostatní lidi ze slumu.“

Šodžíb

Po smrti jeho otce se rodině nedařilo se uživit, a tak se jeho matka i s jeho dvěma mladšími bratry stěhuje. Šodžíb zůstává s babičkou, aby jí pomáhal. Ta se živí pomocí v bohatších domácnostech, ale na uživení obou to sotva stačí.

Slum Čalantika je vlastně takový „rybník“ uprostřed velkoměsta, kam proudí splašky z okolních budov i ze slumu a jeho obydlí. Šodžíb se tak podílí na rodinném rozpočtu tím, že vybírá recyklovatelné odpadky a prodává je. Aby byl ve svém sběru úspěšnější, postavil si s kamarádem z plastů loď, díky které se dostane dál a sesbírá více odpadků.

Jeho snem je stát se manažerem ve firmě a vydělávat dost peněz na to, aby se mohl postarat o babičku a maminku. Díky příležitosti navštěvovat státní školu je svému snu blíž. Mimo to si v centru navykne na řád, dostane základy společenského chování, buduje si hygienické návyky, dostane výživný oběd a také příležitost prožít dětství v bezpečném prostředí.

Shuvo

Začátek života neměl jednoduchý. Jeho otec si vzal matku bez souhlasu rodiny a to není přijímáno dobře. Když rada starších donutila tchána, aby jeho matku přijal do domu, začalo nejhorší období Shuvova života. Otec matku denně bil, někdy i jeho. Navíc musela trpět pomluvy a útoky celé rodiny. Nakonec dal otec Shuvu do katolického sirotčince.

Rodiče se nakonec rozvedli a matka zůstala na děti sama. Odstěhovala se do Dháky a Shuvo zůstal v sirotčinci. S matkou se viděl jednou za rok.

Jejich shledání se odehrálo díky řediteli školy DAPS v Dháce, který jim pomohl a zajistil, že Shuvo i jeho sestra mohli za matkou do Dháky. Nějakou dobu chodili oba se sestrou do školy a jejich matka pracovala v textilní továrně 7 dní v týdnu od 8 ráno do 10 do večera a někdy brala i noční směny, aby všechny uživila.

18. června 2007 se život opět obrátil vzhůru nohama. „Ráno, když byl čas vstávat, tak jsem vstal a zjistil, že se maminka neprobudila. Třásl jsem jí, ale nehýbala se... Maminka zemřela.“

Shuvo i se sestrou přešli do nové školy, kde se Shuvo zamiloval. Jeho dívka ovšem rozvíjela současně vztah i s jiným chlapcem, a když se to Shuvo dozvěděl, dívku fyzicky napadl (zkopíroval chování svého otce) a musel školu opustit.

Nějakou dobu pracoval v továrně na výrobu tašek. Po několika měsících mu ředitel školy pomohl dokončit studium. Shuvo tak odmaturoval a začal studovat bakalářský obor. Škola je drahá, a tak je jeho den náročný. Od 8 do 14 je ve škole, od 15 pracuje ve školní jídelně. Po večeři jde do práce, kde jako noční hlídač pracuje od 22 do 2 hodin a v 6 vstává opět do školy.

Až Shuvo dostuduje, chce pomáhat sirotkům.